



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 314/08-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť S. F., P., R. K., P., a R. Š., P., zastúpených advokátom Mgr. M. J., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 9 Co 94/2007-115 z 21. februára 2008 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť S. F., R. K. a R. Š. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2008 doručená sťažnosť S. F., P., R. K., P., a R. Š., P. (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 94/2007-115 z 21. februára 2008, ktorou sťažovatelia žiadali vydať tento nález:

*„Právo S. F., R. K. a R. Š. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR Krajským súdom v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 94/2007 zo dňa 21. 2. 2008 porušené bolo.*

*S. F., R. K. a R. Š. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100.948,- Sk, ktoré je povinný Krajský súd Prešov vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“*

Z podanej sťažnosti a pripojeného spisu Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 C 52/2006 vyplynulo, že sťažovatelia boli ako žalovaní účastníkmi konania pred okresným súdom, v ktorom sa voči nimi domáhala Mesto M. zaplata sumy 159 855 Sk. Žalobca dôvodil tým, že po tom, ako previedol do podielového spoluvlastníctva žalovaných kúpnu zmluvou z 11. augusta 2005 bytový dom, ktorý pozostával z 88 bytových jednotiek, a v zmysle zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi ukončil všetky právne vzťahy súvisiace s touto nehnuteľnosťou vrátane dodávky vody do jednotlivých bytových jednotiek, žalovaní sa neujali svojho vlastníckeho práva, nezačali si plniť povinnosti prenajímateľa a neposkytovali obyvateľom bytového domu ani dodávku pitnej vody. Preto žalobca požiadal o regulovanú dodávku pitnej vody V., a. s., aby tak zabezpečil životné podmienky pre obyvateľov domu. V., a. s., vyúčtovala žalobcovi za dodávku vody v období mesiacov september, október a december 2005 spolu sumu 159 885 Sk, ktorú žalobca uhradil. Zaplata tejto sumy od žalovaných sa domáhal žalobca v tejto veci s odôvodnením, že žalovaní sa na jeho úkor bezdôvodne obohatili, pretože plnil namiesto nich V., a. s., to, čo boli povinní plniť sami žalovaní.

Okresný súd rozsudkom č. k. 9 C 52/2006-92 z 5. septembra 2007 žalobu zamietol a priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania spolu v sume 70 406 Sk. Vychádzal z toho, že ak žalobca zabezpečil dodávku vody do jednotlivých bytových jednotiek, splnil si iba povinnosť núdzového zásobovania pitnou vodou obyvateľstva uloženú mu zákonom, a domáhať sa zaplata odplaty za dodávku vody sa mal od konečných spotrebiteľov, obyvateľov domu. Žalobca preto neplnil za žalovaného to, čo mal žalovaný plniť sám. Navyše žalobca v konaní nepreukázal, že v bytových jednotkách bývajúcí obyvatelia mali v rozhodnom čase platné nájomné zmluvy a že im preto žalovaní mali vôbec povinnosť pitnú vodu dodávať. Výrok o náhrade trov konania prvostupňový súd odôvodnil použitím

zásady úspechu v konaní [§ 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)]. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca.

Krajský súd rozsudkom č. k. 9 Co 94/2007-115 z 21. februára 2008 rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil, avšak zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania tak, že ich náhradu účastníkom nepriznal (§ 150 OSP) a nepriznal účastníkom ani nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Rozsudok krajského súdu č. k. 9 Co 94/2007-115 z 21. februára 2008 nadobudol právoplatnosť 25. marca 2008.

V sťažnosti ústavnému súdu sťažovatelia uviedli, že k porušeniu ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo tým, že krajský súd im ako úspešnému účastníkovi nepriznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi. Tvrdili, že v danom prípade neboli naplnené podmienky na aplikáciu § 150 OSP. To, že bytový dom kúpili sťažovatelia za kúpnu cenu 1 Sk, nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 150 OSP. Sťažovatelia mali podľa dohody so žalobcom obnoviť dodávku vody až po tom, ako bude zistený počet osôb, ktorým svedčí nárok na jej dodávku na základe platnej nájomnej zmluvy. Sťažovatelia boli povinní zaplatiť odmenu svojmu advokátovi za zastupovanie v konaní, a preto je nespravodlivé, aby tento výdavok znášali bez nároku na jeho náhradu od neúspešného žalobcu.

## II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Ako vyplýva zo sťažnosti, k namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 ústavy sťažovateľov rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 94/2007-115 z 21. februára 2008 malo dôjsť tým, že krajský súd nesprávne aplikoval na vec ustanovenie § 150 OSP preto, že toto ustanovenie nesprávne vyložil pokiaľ ide o pojem „dôvodov hodných osobitného zreteľa“, za ktoré považoval skutočnosti, ktoré týmito dôvodmi nie sú.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku č. k. 9 Co 94/2007-115 z 21. februára 2008 uviedol:

*„Podľa § 150 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.“*

*V tomto ustanovení je fixované moderačné absolúčne právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie náhrady trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde*

*zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom. Zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než vyplynul z dispozície právnej normy. Cit. ustanovenie vyžaduje na rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania dve podmienky a to, že musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a musí ísť o výnimočné okolnosti. Výklad týchto podmienok je ponechaný zákonom na súdnej praxi. Je vecou konkrétneho prípadu, či dôjde k takým okolnostiam, ktoré budú podkladom na rozhodnutie súdu o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania. Odvolací súd je toho názoru, že v predmetnej veci sú tu také dôvody hodné osobitného zreteľa a ide o také výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňujú pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikáciu cit. ustanovenia § 150 O.s.p.*

*Je nepochybné, že kúpnu zmluvou V 2253/05 z 11.8.2005, zavkladovanej Správou katastra M. dňa 16.8.2005 Mesto M. prevádzalo do vlastníctva žalovaným bytový dom C1, súp. č. 1322, postavený na pozemku parc. č. 3926. Tento bytový dom prevádzalo do vlastníctva žalovaných za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 1,-Sk (článok II. bod 2 zmluvy). Je nesporným aj to, že po vklade vlastníckeho práva žalovaní bezprostredne nerealizovali kroky, ktoré sa žiada, aby vlastník nehnuteľnosti realizoval. Napriek upozorneniam mesta, ako bývalého vlastníka adresovaným vlastníkom sa neujali výkonu vlastníckych práv. V bytovom dome žilo v tom čase okolo 800 osôb, ktoré mali byť potom vypratávané z tohto bytového domu až vo februári roku 2006. Žalobca ako orgán samosprávy bol postavený pred vec, keď v bytovom dome žili aj osoby, ktoré mali platné nájomné zmluvy. Zabezpečovanie základných hygienických potrieb bolo úlohou, ktorú vo vzťahu k obyvateľom mesta, mesto považovalo za potrebné splniť. Výška dohodnutej kúpnej ceny za prevod bytového domu i to, že žalovaní nerealizovali po vklade vlastníckeho práva kroky, ktoré by smerovali k uspokojovaniu potrieb tým osobám, vo vzťahu ku ktorým prešla na žalovaných povinnosť prenajímateľa nehnuteľnosti odvolací súd hodnotil ako dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré umožňujú výnimočne aplikáciu ust. § 150 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania tomu účastníkovi, ktorý bol v konaní úspešný. Žalobca ako neúspešný v konaní nárok na náhradu trov konania nemal. U žalovaných pri aplikácii § 150 O.s.p. sa náhrada trov konania nepriznáva, preto odvolací súd podľa § 220 O.s.p.*

*rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil vo výroku o trovách konania a náhradu trov prvostupňového konania účastníkom nepriznal.*

*Podobne z uvedených dôvodov aj pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania s použitím ust. § 224 ods. 1, § 150 O.s.p. odvolací súd nepriznal účastníkom aj náhradu trov odvolacieho konania.“*

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov z hľadiska svojvoľnosti, arbitrárnosti rozhodnutia, resp. jeho odôvodnenia.

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania tak, že ich náhradu nepriznal s poukazom na ustanovenie § 150 OSP procesne úspešným sťažovateľom. Krajský súd dôsledne skúmal existenciu predpokladov na aplikáciu tohto ustanovenia a aplikované ustanovenie aj správne právne vyložil. V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní právneho záveru vo veci sťažovateľov nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľov nesprávnym výkladom a aplikáciou § 150 OSP na rozhodovanie o trovách konania v ich veci.

Ako vyplýva z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia všeobecného súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06).

V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajských súdov ako súdov odvolacích. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor odvolacieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo treba sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov odmietol ústavný súd podľa § 25 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietali porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2008